

Enstitü : Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Program : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Vahit TÜRK
Tez Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans, 2015

KISA ÖZET
DİVAN-I SARRAF
Tuğba Tadal

Çalışmamız iki ana bölümden meydana gelmektedir. Bölümlere geçmeden önce yapılan “Giriş” kısmı, İran coğrafyasının tanıtılması ile başlanmış daha sonra İran Türklüğü hakkında bilgi verilmiştir. İran Türklerinin siyasi ve sosyal durumu hakkında verilen bilgilerin ardından Azerbaycan coğrafyası da tanıtılmış olup Güney Azerbaycan bölgesinin oluşumuna neden olan sosyal ve siyasi nedenler açıklanılmıştır. Coğrafi ve ekonomik durumların ardından Azerbaycan edebiyatı hakkında bilgi verilerek Azerbaycan şair ve yazarlarına yer verilmiştir. Bu bölümün devamında ise Güney Azerbaycan Türkçesinin fonetik özellikleri, morfolojik özellikleri ve söz varlığı öğeleri metinden örnekler verilerek açıklanılmıştır. Çalışmamızın şairi olan Hoca Rıza Sarraf hakkında kaynaklarda çok az bilgiye rastlanılmış olup Hoca Rıza Sarraf’ın dil ve üslubu hakkında metinden örnekler verilerek bilgi verilmiştir. Hemen ardından “Divan-ı Sarraf”ın hangi konular ele alınarak işlendiği ve biçimsel özellikleri, dil ve üslubu “Giriş” bölümünde belirtilmiştir.

Giriş bölümünün ardından çalışmamızın ilk bölümünde Güney Azerbaycan şairi olan Hoca Rıza Sarraf’ın bilinen tek eseri olan “Divan-ı Sarraf” adlı eseri çeviri yazı ile günümüze aktarılmıştır. Aktarma işlemi sırasında okunamayan kelimeler orijinal haliyle bu bölümde yer almaktadır. I. Bölümde çeviri yazı ile günümüze aktarılan metnin II. Bölümü “Sözlük” kısmıdır. Bu bölümde metinde geçen ve anlamı bilinmeyen Arapça ve Farsça sözcüklerin Türkçe karşılıkları verilmiştir.

Arapça ve Farsça sözcükler ile birlikte anlamı bilinmeyen Arapça ve Farsça yapıları tamlamaların da metnin içindeki anlamlarına bağlı kalınarak Türkçe karşılıklarına yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Güney Azerbaycan, Divan-ı Sarraf, Hacı Rıza Sarraf, Azerbaycan Türkçesi.

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

Institute : Institute of Social Sciences
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Literature Supervisor : Prof. Dr. Vahit TÜRK
Degree Awarded and Date : Master - 2015

ABSTRACT
DIVAN-I SARRAF
Tuğba Tadal

Our work consists of two main parts. Before the section "Introduction", with the introduction of Iran's geography has been begun, then some information about Iran Turkishness has been given. After the information about Iran Turks' political and social situation, Azerbaijan's geography has been introduced. Then the social and political reasons that led to the formation of South Azerbaijan have been explained. Following the geographical and economic conditions, the information about Azerbaijan literature, poets and writers have been given. After this part, South Azerbaijan Turkish's phonetic, morphological features and vocabulary items have been explained, giving examples from the text. There have been very little information about our study's poet, Hoca Rıza Sarraf in the literature, his language and style have been explained by examples. Afterwards, the theme of "Divan-ı Sarraf", its formal characteristics, language and style have been pointed out in the "Introduction". In the first part of our work after the introduction, the South Azerbaijani poet Hoca Rıza Sarraf's only known work "Divan-ı Sarraf" has been transcribed.

Words can not be read during the transcription have been written in this section with their original forms. After the transcription of the text in the first part, the second part is "Glossary". In this section, the meaning of the unknown words in Arabic and Persian in the text have been written in Turkish. With Arabic and Persian words, the Turkish meaning of the unknown Arabic and Persian phrases have been given according to their meanings in the text.

Key words: South Azerbaijan, Divan-ı Sarraf, Hacı Rıza Sarraf, Azerbaijan Turkish.
Science Code: